

Ἐκ τοῦ ρ. γεμώνω. Ἡ λ. καὶ παρ' Ἑρωτοκρ. Β 315 (ἐκδ. Σ.Ξανθοῦδ.) «Σ τὴ γέμωσι τοῦ φεγγαρίου ἄλλο δὲν τρὸ δὲν πιάνει». Βλ. καὶ Λάνδον, Γεωπ., 4 «ἀσπέρνε γέμωσιν καὶ ἐσόδειαζε ὀλίγωσιν» καὶ «ὅταν αὐξάνῃ ἡ σελήνη, ἡγουν γέμωσιν».

1) Γέμιση 1, δ ιδ., Κρήτ. Κύθν. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Πάτμ. — Λεξ. Μπριγκ. Βάιγ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. Πρω. Δημητρ. : Μέσα τὴ γέμωσι τὴν ἐκάναμε με ἀμύδαλα Πάτμ. Ἡ γέμωσι τοῦ ἀρνιοῦ - τῆς σουπιᾶς Κύθν. Ἡ γιόμουσ' τῆς πίττας Χαλκιδ. 2) Γέμισμα 2, δ ιδ., Ἀθῆν. Ρόδ. : Θὰ βάλω τζίβα - μαλλὶ γιὰ γέμωσι 'ς τὸ στρώμα Ἀθῆν. Ἡ γίμωσι τοῦ σαμαριοῦ Ρόδ. Συνών. γεμωσιὰ 1. 3) Γέμιση 3, δ ιδ., Εὔβ. (Βρύσ.) Ζάκ. (Κερ.) Ἡπ. (Παλάσ.) Θράκ. (Αἰν.) Ἰθάκ. Κάρπ. Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Βελβ. Βλάστ. Θεσσαλον. Καταφύγ.) Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ.) Πάρ. (Λεῦκ.) Πάτμ. Πελοπν. (Μεσσ.) Προπ. (Μαρμαρ.) Ρόδ. Στερελλ. (Ἀράχ. Ὑπάτ.) Σύμ. Τσακων. (Χαβουτσ.) Χίος (Πυργ.) : Σ τὴ γιόμωσι τοῦ φεγγαρίου θ' ἀρχίσω νὰ ξελογάω (ξελογάω = ἐκχερσώνω ἀγρόν) Κερ. Τὸ φεγγάριον ἦτο 'ς τὴ γ-γέμωσήτ του τῷ ἡφενῶδε σὰν ἡμέρα Κάρπ. Σ τὴ ἔμωσι τοῦ φεγγαρίου νὰ κόψῃς μιὰ 'υχιά κάτω κάτω 'ς τὰ μαλλιά σου, πὺν θὰ δυναμώσουσι (μιὰ 'υχιά = ὀλίγον) Ἀπύρανθ. Ὅταν εἶναι γέμωσι τοῦ φεγγαρίου, φεγγαριάζεται καὶ τὸ σκυλλὶ καὶ οὐλῇ τὴ νύχτα ἀλυχταί Μεσσ. Ἡ γίμωσι τοῦ φεγγαρίου Λιβύσσ. Πρέπει νὰ 'ναι γίμωσι φεγγαρίου Βρύσ. Ἡ γέμωσι τοῦ φεγγαρίου Κύπρ. Σ τ' γιόμουσ' τ' φεγγαρίου Ἀράχ. Ὑπάτ. Τὸ φεγγάρι εἶ' 'ς τὴ γιόμωσι Χαβουτσ. || Φρ. Κάθε χάσι καὶ γιόμωσι σὲ γλέπουμε (ἐπὶ τοῦ κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα παρουσιαζομένου) Ἰθάκ. Σ τ' χάσ' κί 'ς τ' γιόμουσ' (κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα) Καταφύγ. Συνών. φρ. ιδ. ἐν λ. γέμιση 3, γέμος 5. Λίγωσι καὶ γέμωσι καὶ καλὴ ξετέλεψη (ὅταν γεύωνται τοῦ κατὰ πρῶτον παραγομένου νέου καρποῦ, τῶν ἀπαρχῶν) Κρήτ. || Ἄσμ.

Σ τοῦ φεγγαρίου τὴ γέμωσι μοιάζει τὸ μέτωπό σου καὶ σὰ δὰ ρόδα τοῦ Μαγιοῦ εἶναι τὸ πρόσωπό σου Κρήτ. Ἰδ. ἀντίθ. ἐν λ. γέμιση 3. 4) Τὸ δεύτερον ξύλον τῆς τρόπιδος τοῦ πλοίου Κάρπ. 5) Ἡ ξύλωσις, τὸ σύνολον τῶν ξύλων, δι' ὧν συμπληροῦνται καὶ ἐνδυναμοῦνται τὰ ἀραιώματα τοῦ σκελετοῦ τῶν πλοίων Α.Παλάσκ., ἐνθ' ἄν.

γεμωσιὰ ἡ, Κύπρ. — Λεξ. Δημητρ. γεμωθὰ Κύπρ. γιόμωθὰ Κύπρ. γεμωσκιὰ Μῆλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέμωσι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

1) Γέμωσι 2, δ ιδ., Κύπρ. — Λεξ. Δημητρ. : Γιὰ γιόμωθες βάλ-λουν πετροῦδες ἢ χαλίτσα Κύπρ. Κοντὰ του τθῆινου ἐπῆα τῷ ἐγὼ γεμωθάν (μαζί του ἐπῆγα καὶ ἐγὼ ὡς συμπλήρωμα) αὐτόθ. 2) Γέμιση 2, δ ιδ., Μῆλ. : Ἐχω τέσσερες γεμωσκιές ἀσκάγια.

γέμωσμα τό, γέμωσμαν Κύπρ. γέμωσμα Κύθν. Σύρ. — Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. γέμουσμα Μακεδ. Σαμοθρ. ἔμωσμα Καππ. (Φάρασ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γίμωσμα Εὔβ. (Βρύσ.) γέμουσμα Μακεδ. Σαμοθρ. γιόμουσμα Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεμώνω, παρ' δ καὶ γεμώζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Γέμισμα 1, δ ιδ., Εὔβ. (Βρύσ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Καππ. (Φάρασ.) Κύπρ. Μακεδ. — Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. : Τὸ γέμωσμαν τοῦ νυφ-φικοῦ κρεβ-βαδικοῦ Κύπρ. Ξέρεις τί γίμωσμα κάνουνε τσεῖνες οἱ ἐλίές! Βρύσ. 2) Γέμισμα 2, δ ιδ., Θεσσ. 3) Γέμισμα 3, δ ιδ., Νάξ.

(Ἀπύρανθ.) : Πρέπει νὰ ρίξῃς λίες βελονιές 'ς τὴ dadéla, 'iá νὰ 'ενῇ ὠραῖο τὸ φύλλο με τὸ ἔμωσμα. Ὠραῖες dadéles, ὄλο γουφὰ ἔμωσματα. 4) Ἡ ἐπίχωσις γῆς, στερεὸν ὑπόβαθρον μεταξὺ κατωγείου τῆς οἰκίας καὶ τοῦ στάβλου διὰ τὴν τοποθέτησιν τῆς ἐστίας τοῦ ὑπερκειμένου δωματίου Θράκ. Κύθν. 5) Γέμιση 3, δ ιδ., Σαμοθρ. 6) Ναυτ. ὁρ. κατὰ πληθ., ξύλα τιθέμενα κατὰ παράλληλον μεταξὺ τῶν θέσιν εἰς τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου Σύρ.

γεμωσμός ὁ, ἀμάρτ. γιμουσμός Θράκ. (Μαρών.) ἔμωσμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεμώνω.

Γέμισμα 1, δ ιδ., ἐνθ' ἄν. : Γιμουσμοὶ πῶχουν οἱ ἀχ'νοί! Μαρών. Elda ἔμωσμός ἡ μούρη σου με τὰ σπυράκια! Ἀπύρανθ. Elda ἔμωσμο εἶν' πὺν τῷ δόνε κάνεις; αὐτόθ.

γεμωστήρα ἡ, Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. οὐσ. γεμωστήρι ἄνευ μεγεθ. σημ.

Σφόνδυλος ἐκ καλάμου, δι' οὗ μετροῦν τὴν ποσότητα τῆς πυρίτιδος καὶ τῶν σκαγιῶν πρὸς γόμωσιν τοῦ κυνηγετικοῦ ὅπλου : Φέρε τὴ γεμωστήρα νὰ γεμώσω τὸ τουφέκι. Συνών. ἐν λ. γεμιστούρα 2.

γεμωστός ἐπίθ. Κρήτ. (Σητ.) γιμωστός Εὔβ. (Βρύσ.) Σκυρ.

Ἐκ τοῦ ρ. γεμώνω.

1) Γεμιστός 1, δ ιδ., Σκυρ. : Ἄσμ.

Ἀλέξαντρος ὁ βασιλιάς, ὁπού 'ναι 'ς τὴ Φιλάντρα, πὺν βάνει μπάλλες γιμωστοὶ τσαὶ μπάλλες ἀσημένιοι τσαὶ παλληκάρια τοῦ σπαθιοῦ-ν-ἀμέτρητες χιλιάδες.

2) Γεμιστός 2, δ ιδ., Εὔβ. (Βρύσ.) Κρήτ. (Σητ.) : Με-λιτζάνες γιμωστές Βρύσ. Φέρετε ὁρνίθες γεμωστές Σητ.

γέμωστρον τό, Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεμώνω.

Κάδος πρὸς ἀντλησιν ὕδατος, ὕδραντλία.

γενάδα ἡ, Πελοπν. (Γαργαλ. Κόκκιν.) γεν-νάδα Με-γίστ. γινάδα Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ.) Στερελλ. (Σπάρτ.) γε-νάα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γένι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άδα.

Ἡ γενειὰς ἐνθ' ἄν. : Ἐχει κάνει μιὰ γενάδα σὰ βαππᾶς Γαργαλ. Ἡρθι κ' ἱκεῖος οὐ γοιβουμούστακους μὲ τ' γινάδα τ' κί μᾶς ἐδιουξί 'πὺν τοῦ χουράφ' Σπάρτ. Ἐκαμεμ μιὰν γενάαν, μιὰμ μαλ-λίτσαν σὰν τὸν ἄρχον Κύπρ. || Ἄσμ.

Ἀφ' τὴν Πόλη κατηβαίν-νω | καὶ 'ς τὴ Βενετιά πηγαίν-νω νὰ βρω χτένι δίχ-χαλο, | δίχ-χαλον δριδίχαλ-λο, νὰ χτενίσω τὴν γεν-νάδαν | δὴμ μεγάλημ μουστακάδα Μεγίστ.

Σὰν εἶσι σὺ οὐ Κουσταδῆς, τοῦ πρῶτου μου τ' ἀδέρφι, πὺν δὰ ξανθὰ σου τὰ μαλλιά κ' ἡ μαύρη σου γινάδα; Μάδυτ. Συνών. γενειάδα, γένι, μούσι.

γενάδας ὁ, ἀμάρτ. γινάδας Μακεδ. (Θεσσαλον.) Στερελλ. (Σπάρτ.).

Ἐκ τοῦ οὐσ. γενάδα.

1) Ὁ γενειοφόρος Μακεδ. (Θεσσαλον.) Στερελλ. (Σπάρτ.) : Μουρέ, τοῦ γινάδα, λόγια πού 'σοῦ 'πι! Θεσσαλον. Εἶμι γινάδας σὰ δράους Σπάρτ. Εἶσι σὰ διάουλους, μουρέ, γινάδα! αὐτόθ. Συνών. γενᾶτος, γενειάτης, μουσᾶτος. 2) Ὁ ἀνδρεῖος Μακεδ. (Θεσσαλον.) Συνών. βαρβᾶτος Β4.

